

DES-dochters: verhoogd risico vraagt om speciaal uitstrijkje

Marije Kencki

HET IS EEN BEGRIP DAT JE MINDER VAAK HOORT: DES-DOCHTERS. MET ZO'N 50.000 DES-DOCHTERS IN NEDERLAND, IS ER TOCH ALLE REDEN OM ALERT TE ZIJN. ER ZIJN NOG ALTIJD HOGERE RISICO'S OP BEPAALDE VORMEN VAN KANKER. EEN GEWOON UITSTRIJKJE IS DAAROM NIET VOLDOENDE.

DES-dochters zijn vrouwen die tussen 1947 en 1977 zijn geboren uit een zwangerschap waarbij de moeder het DES-hormoon kreeg voorgeschreven. DES is de afkorting van 'diethylstilbestrol', een kunstmatig vrouwelijk hormoon dat miskramen moest voorkomen. Dat effect bleek het echter niet te hebben. Wel zorgde het voor gezondheidsproblemen. Met deze gezondheidsproblemen hebben DES-dochters ook nu nog steeds te maken. Zowel op fysiek als op psychosociaal vlak hebben deze vrouwen soms extra ondersteuning nodig van doktersassistenten, praktijkondersteuners of verpleegkundig specialisten.

Ongeveer 1 op de 1000 DES-dochters krijgt een zeldzame vorm van kanker aan de vagina of baarmoederhals met de naam Clear-Cell Adeno Carcinoom (CCAC). Deze kanker ontwikkelt zich snel en ontstaat vaak op relatief jonge leeftijd maar soms ook op een later moment. Naast CCAC hebben DES-dochters een verhoogde kans op baarmoederhalskanker.

Een standaard uitstrijkje van het Bevolkingsonderzoek is, net als de zelftest, niet voldoende voor DES-dochters. Daarbij wordt alleen getest op het HPV-virus. DES-dochters hebben een uitgebreider uitstrijkje nodig, waarbij het materiaal op een meer gedetailleerd niveau wordt getest. Dit heet het DES-uitstrijkje.

In een speciaal ontwikkeld screeningsprotocol wordt geadviseerd om één keer per twee jaar het DES-uitstrijkje bij de DES-dochter af te nemen tot ten minste het 60e levensjaar. Ook daarna kan het nuttig zijn om het protocol te blijven volgen.

Wil je meer informatie? Neem dan contact op met het DES Centrum. Dit is een stichting die de belangen behartigt van iedereen die leeft met de gevolgen van blootstelling aan het DES-hormoon tijdens de zwangerschap. Het DES Centrum volgt wetenschappelijke ontwikkelingen op de voet. Daarnaast geeft het DES Centrum actuele informatie op de website en is het DES Centrum telefonisch en via de e-mail bereikbaar voor vragen en lotgenootgesprekken. •

Kijk op descentrum.nl

Esther Kruit (foto) is DES-dochter. Op haar 42^e ging ze met klachten van heftige bloedingen na gemeenschap naar de huisarts. Ze kreeg een standaard uitstrijkje en het resultaat was goed. 'Op aandringen van mijzelf kreeg ik een verwijzing naar de gynaecoloog waarna veel onderzoeken volgde,' vertelt ze. 'Uiteindelijk kreeg ik op 43-jarige leeftijd te horen dat ik een zeldzame vorm van kanker in de vagina had: CCAC. Daaruit bleek dat ik een DES-dochter was.'